

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Jeroným Vnouček

Název práce: Ovlivňování mezinárodních vztahů v Jihočínském moři na základě čínské potravinové politiky

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): Jan Hornát

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Student ve své práci zkoumá dva fenomény – za prvé se zaměřuje na potravinovou bezpečnost ČLR a za druhé zkoumá možnosti oblasti Jihočínského moře (JČM) v saturování rostoucí čínské poptávky po potravinách. Z těchto dvou paralelních výzkumných vláken chce vyvodit, „zda je Jihočínské moře natolik podstatné z hlediska potravinových zdrojů, aby mělo významný efekt na mezinárodní dění v regionu“ (str. 10), přičemž „pracuje s hypotézou, že čínská aktivita v regionu není vedena pouze z důvodu mocenské expanze, jak je často popisováno, ale z důvodů potřeby potravin pro udržení potravinové bezpečnosti státu“ (str. 10).

Ve svém výzkumu postupuje autor nejprve tak, že čtenáři prezentuje řadu teorií souvisejících s potravinovou bezpečností (mj. teorie modernizace, neo-malthusianismus apod.) a posléze definuje geopolitiku oblasti JČM a související teritoriální spory. Až zhruba v polovině celkové práce (str. 36) se dostává ke svému ústřednímu tématu potravinové bezpečnosti ČLR, kterou dělí na „pevninskou“ a „mořskou“. Jelikož předem stanovená hypotéza není falsifikovatelná, v závěru student uznává, že „Hypotéza...nemůže být však jasně zodpovězena“ (str. 67).

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Student si nepochybně zvolil aktuální a relevantní téma, z praktického hlediska je však výzkum v mnoha ohledech omezený, a to zejména s ohledem na přístup k datům a na možnosti (rozsah a záběr) diplomové práce jako takové. Začnu-li strukturou práce, autor sice správně začíná zhodnocením současné literatury k tématu, ale tato část je spíše deskriptivní a nesituuje daný text do současného poznání (resp. neidentifikuje mezery ve výzkumu/*research gaps*). Teoreticko-metodologická část poskytne solidní definici potravinové bezpečnosti jakožto klíčového konceptu práce, ale posléze se dle mého soudu zbytečně zaobírá dalšími teoriemi týkajícími se protnutí demografie a potravinové bezpečnosti. Zde poskytuje jen velmi zkratkovité definice těchto teorií, které navíc ani v práci nepoužívá – na jednu stranu chápu, že popis teorií poskytuje čtenáři pro kontext, ale funkci v práci nemá tato část ve finále žádnou. Naopak, pokud by si tento prostor nechal na jasný popis operacionalizace neo-malthusianství ve své empiricko/analytické části, udělal by koherenci textu větší službu. Kapitola 3 je sice opět zajímavá pro kontext, ale do jisté míry zde shrnuje obecně známe skutečnosti, se kterými se mohl vypořádat v úvodu – konkrétně podkapitola o přítomnosti a působení USA v regionu mi přijde nadbytečná.

Druhá část práce, kde autor přechází do empirické analýzy (kapitoly 4 a 5) působí místy nekonzistentně až chaoticky. Autor se do této části snaží vměstnat přespříliš mnoho témat – od degradace půdy, tání ledovců, desertifikace a znečištění po potravinovou soběstačnost a domácí produkci potravin. Netvrdím, že tato témata nesouvisí s potravinovou bezpečností, ale jejich zařazením do struktury práce působí jejich popis spíše povrchově až banálně. Chápu omezený přístup k datům, ale způsob, jakým jsou různé statistické údaje prezentovány je nesystematický a spíš náhodný (ve smyslu k jakým datům se autor zrovna dostal). Metodologicky není práce v tomto ohledu nijak strukturovaná a působí spíše jako syntéza veškerých dostupných údajů, což sice samo o sobě je obhajitelné, ale potenciál zde mohl být větší. Práci by v tomto ohledu pomohlo zúžení tématu (viz můj komentář níže).

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Po formální stránce text splňuje veškeré náležitosti diplomové práce. V textu je pár překlepů, např. „Vedení komunistické strany Číny si je vědomo **problémům**...“ (str. 43). Citační norma je napříč prací vesměs sjednocená.

4. KONTROLA ORIGINALITY TEXTU

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:

Theses Turnitin Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: Kontrola neodhalila významnou podobnost s dalšími texty.

5. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Z mého pohledu má práce až příliš ambiciózní záběr a zkoumá v podstatě dva odlišné problémy – na jedné straně potravinovou bezpečnost ČLR a její vliv na domácí a zahraniční politiku; na straně druhé zkoumá původ velmocenských ambicí Pekingu v JČM. Pokud by práce byla pojata např. jako případová studie čínského rostoucího zájmu o teritorium JČM, přičemž onou případovou studií by byla otázka rybolovu navázaná na potravinovou bezpečnost země, struktura práce by mohla být jasnější a přínos zřetelnější. Soustředěný fokus na rybolov JČM, jakožto nástroj zajišťování potravinové bezpečnosti Číny, by přinesl větší hloubku do analýzy a práce by měla větší koherenci a jasnější uchopení. Práce v odevzdané podobě naplnila cíle jen z části – hypotéza byla zkraje formulována takovým způsobem, že nebylo možné ji zvoleným přístupem ověřit.

Oceňuji však autorovu práci se sekundárními zdroji, kterých zpracoval skutečně velké množství a tím práci oživil velmi zajímavými pasážemi a originálními perspektivami.

6. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Proč nemůže své problémy týkající se rybolovu v JČM Čína vyřešit větším rozvojem pobřežní akvakultury?
2. Co brání jasnější multilaterální dohodě o rybolovu v oblasti JČM? Resp. jaké dohody nyní oblast regulují?

7. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA
(A a B výborně, C a D velmi dobře, E dobře, F nevyhověl):

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku **C**.

Datum: 18.1.2024

Podpis: Jan Hornát